

Q&A De Steendert

Waarom dit project?

Staatsbosbeheer wil het natuurgebied De Steendert van 90 hectare bij Est verder ontwikkelen zodat het toekomstbestendig en afwisselender wordt voor mens, plant en dier.

Het doel van de gebiedsontwikkeling van de Steendert is een impuls geven aan biodiversiteit en het bijdragen aan de Bossenstrategie waarbij we tevens extensieve recreatie in het gebied beter willen faciliteren. Wij zijn er van overtuigd dat de biodiversiteit gevarieerder wordt als naast de komgronden, de openheid en plassen er ook meer bos komt. Een gevarieerd bos met struweelranden als onderdeel van een mooi landschappelijk gebied met veel afwisseling. In de Betuwe zijn weinig grotere aaneengesloten bosgebieden aanwezig. Naar onze mening is de Steendert hiervoor heel geschikt, maar ook zeker niet de gehele Steendert.

We willen recreanten ruimte geven om hiervan te kunnen genieten. Zowel in de winter als in de zomer. Dat kan bijvoorbeeld door betere parkeerplaatsen, picknicktafel, klompenpad, of hondenlosloopgebied. Het moet daarbij niet te druk worden, het gaat om extensieve recreatie.

Worden de windrechten van de molen en het mooie landschap rond de molen voldoende geborgd?

De molen en de directe omgeving daarvan met de plassen is inderdaad landschappelijk zeer fraai en dit deel van de Steendert is ook ecologisch interessant met rietvogels en zeldzame wasplaten (paddenstoelen). Wij vinden dit een belangrijke waarde van de Steendert en in de gebiedsbijeenkomst van 7 juli is ook duidelijke naar voren gekomen dan omwonenden hier ook zo over denken. In de eerste schetsen die we nu hebben gemaakt willen we dan ook de openheid rond de molen versterken door jonge opslag te verwijderen. Na de gebiedsbijeenkomst hebben wij opnieuw naar de windrechten van de molen gekeken. Voor het zoekgebied hadden we de cirkel uit het bestemmingsplan aangehouden. Om preciezer te kunnen bepalen of de windvang wordt belemmerd hebben we nu de biotoopformule van de Vereniging De Hollandsche Molen toegepast. Hiermee komen we op een ruimer molenbiotoop van 400 meter, dit houden we nu ook aan en is ook zo met de molenaar besproken.

Waarom onderhouden jullie de wandelpaden niet beter?

Op dit moment zijn er geen officiële wandelpaden in de Steendert, alleen op het fietspad mag officieel gewandeld worden, al wordt er wel veelvuldig over de beheerpaden gelopen. In de nieuwe plannen willen we het gebied beter ontsluiten met enkele wandelpaden door het gebied, deze zullen dan ook worden beheerd (maaien) maar dit zullen wel laarzenpaden blijven, dus af en toe modderig.

Is deze aanplant het resultaat van een bomendeal tussen Staatsbosbeheer en Shell?

Nee dat staat er geheel los van.

Shell sponsort inderdaad Staatsbosbeheer, dit is een sponsorcontract voor herplant van afgestorven Essenbossen door de Essentaksterfte. Voor meer informatie zie: <https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/bos-beheren/shell>.

In de Steendert willen we nieuw bos gaan ontwikkelen op graslanden, dit staat dus los van het sponsorcontract met Shell. Het bos in de Steendert wordt aangeplant in het kader van de Bossenstrategie van Rijk en provincies. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Rijk en provincies samen een Bossenstrategie opstellen om een bijdrage te leveren aan het vastleggen van CO2. Een belangrijke stap voor de toekomst van

bos in Nederland. De grootste uitdaging hierbij is de ambitie voor meer nieuw bos in Nederland; 37.000 hectare. Daaraan wil Staatsbosbeheer landelijk 5000 hectare bijdragen.

Is dit plan wel afgestemd met Gemeente en provincie?

We hebben dit plan ook besproken met de ecologen van de provincie en deze zijn erg enthousiast over de keuze voor een robuust blok nieuw bos op deze locatie. We hebben daarnaast regelmatig contact met de gemeente. We denken ook aan het realiseren van maatschappelijke doelen zoals een (extensief) recreatiegebied en mogelijk een hondenlosloopgebied. Hier heeft de gemeente ook belang bij. Daarbij worden ook de mogelijkheden besproken van deze ontwikkeling binnen het bestemmingsplan en het Landschapsontwikkelingsplan. Als het schetsontwerp definitief is zal er voor de werkzaamheden in ieder geval een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd.

Jullie willen toch alleen nieuw bos? Waarom vragen jullie mensen naar ideeën als daar geen geld voor is?

Wij willen nadrukkelijk breder kijken dan alleen de bosaanplant. Als we dan toch aan de slag gaan in het gebied en er zijn kansen die meegenomen kunnen worden, dan doen we dat graag. Daarom is hier ook ruimte aan gegeven in de bijeenkomst. Natuurlijk kunnen of willen we niet alle wensen uitvoeren, maar wat kan wordt zeker meegenomen in de planvorming.

Wij hopen dat de gemeente of een sponsor ook aan een deel van de recreatievoorzieningen wil bijdragen, maar hier hebben we nog geen harde toezeggingen op, ook omdat de plannen hiervoor nog een stap concreter moeten zijn. We kunnen eventueel ook een crowdfunding opzetten.

Worden er geen bestaande natuurwaarden om zeep geholpen met dit plan? Vogels verstoord?

Dit gebied heeft meer potentie dan er nu uitkomt. Door het gebied nu een impuls te geven met afwisseling van bos en openheid met water en molen levert dat voor mens en natuur meer variatie op.

De aanwezige vogelsoorten zullen weinig last hebben van de bosontwikkeling op de voorgestelde delen van de Steendert omdat er voldoende graslanden behouden blijven en er in de omgeving van de plassen niet wordt aangeplant. Met name de rietvogels kunnen last hebben van bomen in de directe nabijheid van het riet omdat dit roofvogels aantrekt die op de rietvogels jagen. Maar rond de plassen willen we juist opslag verwijderen waardoor het landschap opener wordt. Bosaanplant zou daarnaast met name voor weidevogels nadelig kunnen zijn, het gebied is echter al niet geschikt voor weidevogels doordat er al vrij veel bomen staan. Er zijn dan ook slechts enkele waarnemingen bekend van weidevogels in de afgelopen jaren.

Waarom is het niet goed zoals het nu is?

Het gebied kent weinig variatie en de huidige graslanden bestaan uit weinig en vooral algemene soorten. Door er meer afwisseling in te brengen met ook bos en struweel zal de biodiversiteit een impuls krijgen. Plek voor extra bos in Nederland is belangrijk in verband met de klimaatverandering en vastleggen van CO₂.

Het gebied was toch bedoeld als opvangplek voor ganzen? Krijg ik nu meer ganzen op mijn grond?

Het gebied is in het verleden aangewezen als foerageerplek voor ganzen en trekvogels. Daarna is het echter door de provincie aangewezen als natuurgebied met kruiden en faunairijk grasland. Door het bijbehorende voorgeschreven hooilandbeheer (zonder begrazing en bemesting) worden de graslanden, ten opzichte van de omgeving, relatief schraal. Hierdoor is er weinig eiwitrijk gras aanwezig wat de ganzen nou juist zo lekker vinden. Ze kiezen daarom liever de omliggende landbouwgronden om te foerageren. 's Nachts rusten ze wel op de plassen in de Steendert. Dit zal niet veranderen.

Wat verdienen jullie aan dit project?

Niets. Bosaanplant kost geld. De bosaanplant in de Steendert door Staatsbosbeheer gaat dus geen geld opleveren. Het landelijke programma nieuw bos van Staatsbosbeheer gaat uit van deels financiering door

Staatsbosbeheer zelf, deels door andere overheden (ministerie, gemeente of provincie) en door sponsors. Voor de Steendert is nog niet bepaald welke financier definitief hier aan gekoppeld gaat worden, waarschijnlijk een combinatie van voorgenoemde partijen. Het beheer van het bos zal via reguliere beheersubsidie van de provincie plaatsvinden. Hierin zijn de opbrengsten van houtoogst verrekend, al zal het nog tientallen jaren duren voordat er hout geoogst kan worden. Voor meer informatie over de beheersubsidie zie: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/n16-bossen-met-productiefunctie/n16-04-vochtig-bos-productie-nieuws-per-01-01-2018/>

Deze ontwikkeling past helemaal niet in het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente, kan dat dan wel?

Ook wij hebben in een vroeg stadium deze vraag voorgelegd aan de gemeente. De gemeente geeft aan dat afwijken van het LOP mogelijk is met een goed onderbouwd plan en zorgvuldige afstemming met de omgeving. Daarnaast is het LOP nog niet definitief. Wij zijn hierover in gesprek met de gemeente.

Algemeen over (nieuw) Bos:

<https://www.staatsbosbeheer.nl/wat-we-doen/co2-opslaan-en-vasthouden/bos-en-co2>